

گزارش یک مورد وجود مايت (هيره) در ضایعه صورت یک بیمار

چکیده:

هيره یا مايت‌ها موجودات کوچک و ميكرو‌سکوپي هستند که طول بدن آنها حدود ۲-۵ ميلimeter می‌باشد. هزاران نوع از آنها روی بدن حيوانات زندگی می‌کنند. مانند کنه‌ها که ۸ پا دارند، ولی بدنشان یا بند ندارد یا بندهای کمی دارد. بعضی از هيره‌ها ناقل بيماري‌های مهمی مانند تب تيفوسي ناشی از ريكتریا و بعضی از بيماري‌های ويروسی می‌باشند. بسياری از افراد نسبت به هيره‌ها و گزش آنها با حساسیت زيادي واکنش نشان می‌دهند.

کلید واژگان: هيره، گال، آزمایش مستقيم.

■ اکرم فرهادی مفتخر

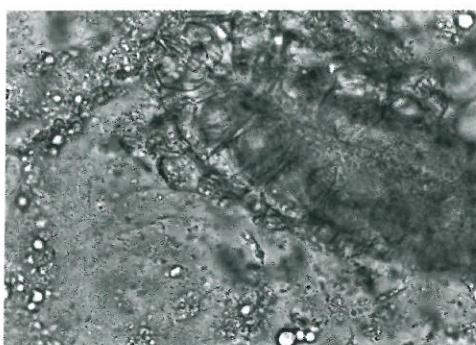
كارشناس ارشد علوم آزمایشگاهی
مدیر كيفي آزمایشگاه دانش

■ دکتر علیرضا رحيمي

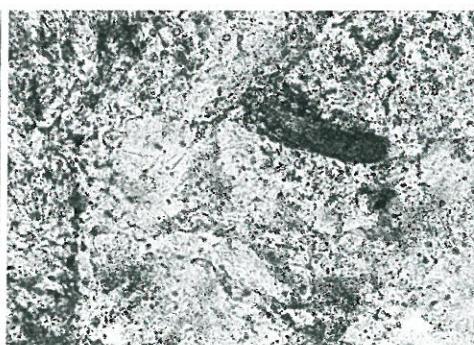
دکتری علوم آزمایشگاهی
آزمایشگاه دانش

گزارش مورد:

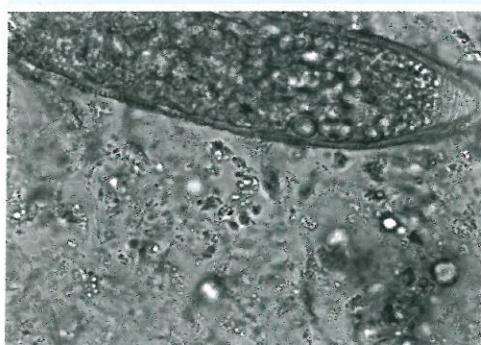
بيمار يك خانم ۴۶ ساله است که بدليل ضایعات و بشورات جلدی در ناحیه صورت به پزشك مراجعه نموده و ايشان بيمار را جهت بررسی از نظر اسمير مستقيم قارچ به آزمایشگاه ارجاع داده‌اند. در آزمایشگاه دانش از پوسته‌های ناحیه ضایعه، نمونه برداشت شده و آزمایش مستقيم قارچ انجام شد. در بررسی ميكرو‌سکوپي عناصر قارچی دیده نشد.

شکل ۲-۱: سرحشره با عدسی ۴۰

شکل ۱-۱: حشره با عدسی ۱۰

شکل ۳-۱: انتهای حشره با عدسی ۴۰

اما اجسام خاصی که دارای سر، دست، پا و دم بودند مشاهده گردیدند. بعد از بررسی دقیق تر مشخص شد اجسام موجود در نمونه يك نوع حشره می‌باشند.

بحث:

هيره‌ها انواع مختلفی دارند که به سه نوع مهم آن در ذيل اشاره می‌شود:

حدوداً ۳ میلی متر است و مایت نر که اندازه اش تقریباً نصف ماده است پس از بارور نمودن جنس ماده، بعد از مدت کوتاهی می میرد.

محل زندگی انگل، داخل پوست بدن انسان است و پس از انتقال به میزبان، قسمت سطحی پوست بدن را به صورت عمودی سوراخ کرده و ایجاد تونل در سطح افقی پوست می کند، به طوری که در هر شبانه روز حدود ۲-۳ میلی متر در این تونل پیشروی می کند و تخم هایش را در داخل آن قرار می دهد.

هیره ماده در طول زندگی ۴ تا ۵ هفته‌ای خود در داخل نقبهای پوست میزبان حدود ۴۰ تا ۵۰ تخم می گذارد که بعد از ۳ تا ۵ روز حدود ۱۰ درصد آنها باز می شوند و لاروها از آنها خارج می گردند. لاروها از سلولهای پوست تغذیه کرده و تونل های جدیدی را ایجاد می کنند و نهایتاً به هیره بالغ تبدیل می شوند.

دوره زندگی این حشره از لارو تا تخم ۱۰ تا ۲۴ روز طول می کشد. راه اصلی انتقال، تماس نزدیک، حداقل برای ۱۵ دقیقه با افراد آلوده و گاهی از طریق وسایل آلوده صورت می گیرد.

تقریباً پس از گذشت یک ماه از ورود انگل به بدن بیمار دچار علائم و نشانه هایی می شود که همان ضایعات گال است. نشانه اصلی بیماری خارش می باشد. خارش معمولاً در شب بدليل گرم شدن بدن شخص بیشتر و شدیدتر می شود.

انگل ها بر اثر گرم شدن محیط و در بعضی مواقع با حمام کردن فرد با آب گرم نیز فعال شده و خارش ایجاد می کنند. علائم دیگر این بیماری ایجاد ضایعات پوستی قرمز رنگ و برجسته، تورم موضعی، بثورات جلدی و تونل های زیرپوستی به طول ۳ تا ۱۵ میلی متر می باشد. دانه هایی به شکل مروارید که محتوی مایع شفاف بوده و هاله ای قرمز رنگ دور آن را احاطه کرده، روی پوست پدید می آید.

هیره های اسکابیی نقاطی از بدن انسان که دارای پوست ظریف، چین خورده و مرطوب است مانند پشت، کف دست ها، فضاهای بین انگشتان، مچ، آرنج، زیر بغل، و کشاله ران و نوک سینه را آلوده می کنند. در شیرخواران، صورت، کف پا و قوزک پا نیز ممکن است در گیر شود. تشخیص قطعی با آزمایش ضایعات جلدی و مشاهده مایت در زیر میکروسکوپ صورت می گیرد.

۳. هیره گرد و غبار خانگی

هیره های گرد و غبار خانگی (کمپلکس درماتوفاگوئیدس) در سراسر

۱. هیره های گزنده یا مایت های خارش زا.

طول بدن هیره های گزنده (گونه ترومیکولیده) حدود ۱ تا ۲ میلی متر و به رنگ قرمز روشن و با قهوه ای مایل به قرمز می باشد. فقط لاروها ای حشره، حیوانات و انسان رانیش می زند.

بالغین و نمف ها در خاک زندگی کرده و از حشرات کوچک و هیره های دیگر و تخم آنها تغذیه می نمایند.

لارو بعد از خروج از تخم، در طبیعت به سمت علف ها و برگ ها و روی زمین می خзд و در آنجا منتظر می ماند تا میزبان مناسب (انسان یا حیوان) را پیدا کرده و به آن حمله کند.

در اماکن مسکونی مشاهده شده است که این هیره ها به محیط اطراف خود سازگاری پیدا کرده و مانند نحوه عمل در طبیعت بدون نیاز به خاک، سیکل زندگی خود را طی می کنند و باعث خارش و گرش های پوستی می شوند. این حشره در انسان در قسمت هایی که لباس به بدن می چسبد بیشتر عمل گرش را نجام می دهد.

لارو به مدت دو روز تا یک ماه بسته به نوع هیره به پوست بدن میزبان و لابلای کشاف لباس های زیر می چسبد و خونخواری می کند، سپس روی خاک، فرش، تشك ... افتاده و به نمف و بعد به حشره بالغ بی خطر تبدیل می شود. زیستگاه مناسب اولیه برای هیره ها مزارع، علف زارها، نواحی بوته زار، مزارع متروکه برنج و جنگلهای احیا نشده هستند می باشند. همچنین هیره های گزنده در پارک ها، باغ ها، چمن زارها، و مناطق مرطوب کناره های رودخانه ها و نهر ها یافت می شوند.

گرش ممکن است سبب خارش شدید، تحریک و التهاب پوست شود که بیشتر بر روی نواحی پاها، شکم و دست ها دیده می شود. در محل گرش، پوست کمی متورم شده و قرمز می شود. نقطه قرمز در مرکز برآمدگی، محل قرار گیری هیره است. چون هیره ها با چشم غیر مسلح مشاهده نمی شوند، بیشتر مردم تا زمانی که مورد گرش قرار نگرفته اند از حضور آنها بی خبر هستند.

۲. هیره های مولد گال

گال یا جرب (Scabies) یک بیماری عفونی خارش دار است که عامل آن گروهی از هیره ها به نام علمی Sarcoptes scabiei می باشند. این بیماری شایع ترین بیماری پوستی خارش دار در جهان است و سالانه بیش از ۳۰۰ میلیون نفر در دنیا به آن مبتلا می شوند.

مایت های این دسته شبیه کنه، اما بسیار کوچک تر می باشند. مایت ماده

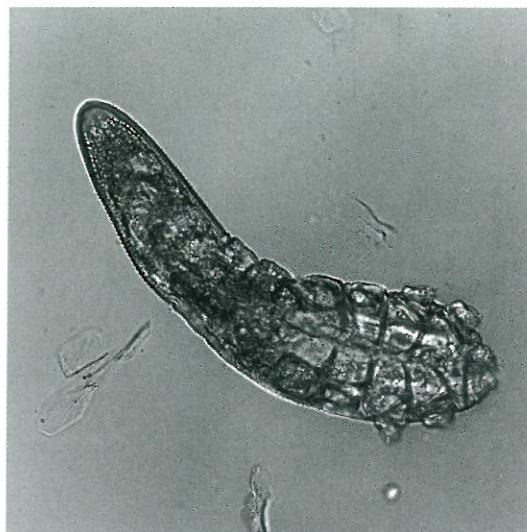
در بیشتر مردم تنفس گرد و غبار حاوی هیره‌ها، مدفوع و دیگر فضولات مربوط به آنها باعث واکنش‌های حساسیتی از قبیل آسم و التهاب غشاء موکوسی بینی و التهاب‌ها و خارش‌های پوستی می‌شود. تعداد زیادی از آلرژن‌های ناشی از هیره‌های گرد و غبار ممکن است بعد از مرتب کردن رختخواب وارد هوا شوند.

در فضای مرطوب در ملحفه‌ها به میزان ۱۲۰۰۰ مایت در هر گرم از وزن ملحفه‌ها دیده می‌شود. طول عمر مایت‌های موجود در گرد و خاک خانه به طور متوسط معادل ۸۰ روز است که در طی این دوره مایت بالغ روزانه ۱ تا ۲ تخم می‌گذارد. در دمای ۲۶/۶ درجه سانتی گراد و رطوبت نسبی ۷۵ درصد، تکامل تخم‌ها حدود سی روز به طول می‌انجامد.

نتیجه:

در بررسی نمونه گرفته شده از این بیمار مشخص شد که حشره موجود مایت بوده و از نوع هیره گرد و غبار خانگی (*Dermatophagoides spp.*) می‌باشد.

جهان پراکنده هستند. آنها حدود ۰/۳ میلی‌متر طول دارند و در مبلمان منزل، رختخواب، بالشت و فرش زندگی می‌کنند. و از بقایای مواد آلی همچون فلس پوست و پوسته‌های جدا شده تغذیه می‌کنند.

شکل ۱-۱: هیره گرد و غبار خانگی

هر یک از این موجودات ریز جثه قادر است در هفتة بیش از ۴۲ گرم از پوست مرده‌ای که از بدن انسان جدا می‌شود را مصرف نماید. هیره‌ها اغلب باعث واکنش‌های آлерژیک مثل آسم می‌شوند هیره‌های گرد و خاک خانه یکی از عوامل اصلی ایجاد حساسیت هستند. حساسیت‌هایی که هیره‌های موجود در گرد و خاک خانه ایجاد می‌کنند، باعث بروز آسم، آبریزش بینی، ریزش اشک از چشم، عطسه، مشکلات تنفسی و التهاب پوستی می‌شود.

REFERENCES:

1. R.F. Chapman. The insects. 2012.
2. www.fa.Wikipedia.org.

۳. مروری بر حشره شناسی پزشکی. دکتر محمد زارع بیدکی، دکتر سید حسین عبدالوهی. ۱۳۹۱.
۴. حشره شناسی پزشکی. محسن حاجی زاده. ۱۳۹۰.